

ԴԱԻԻԹ ԶԱՀԼԱՄԵԱՆ

ՎԵՐԶԱԼՈՅՍԻ

ԶԱՆԳԵՐ

1934 - 1936

ԿԱՆՈՒՄԱՆԻՍՏԻԿԱՆ

891.99
6-18

1936
ԳԱՀԻՐԵ

891.99

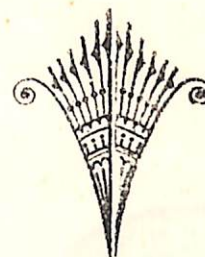
Ը-18

6 NOV 2011

ԴԱԻԹ ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

ՎԵՐՋԱԼՈՅՄԻ
ԶԱՆԳԵՐ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐ

— 1936 —

Գ. Ա. Հ. Բ. Է.

ՏՊԱԳՐ.

ՅԱԿՈԲ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

13 JUL 2013

46950

Լուսին

Պրոպագանդա

Հրապարակ

Ի ՑԻՇԱՏԱԿ

հորեպոստորդույն վաղամեծիկ
ՍԻՄՈՆ ՇԱՀԱՄԻԱՆԻ

24389-59

Յիշատակի մը քեզին սուկաի աշրպես կը մնաք,
Ո՛վ զանգակներ հնօրեայ, կեանքիս անոյն մեղեդիսն.
Դուք իրար քով խմուռած, եղբայրացած խաչին տակ,
Հին օրերու պես անմեղ ինձ կը ժպտիք վերսինն:

Ի՞նչ հեշտին եր երբ տղայ կ'ունենդիրքի ձեզի ես,
Ժամուն քակին մեջ եւ կամ դարստան մօտ երազուն.
Երբ ձեր նուազը հանդարտ կը քարձաւար խռնկի պես,
Եւ յետոյ ալ օրհնութիւն կ'ըլլար ամեն արեւունն:

Դուք անցեալի քոյրերով եւ փոշիով ախաճուն
Աշրպես սուկաի կը մնաք յիշատակի մը քեզին.
Դուք մանկութիւնս օրօրոյ տեղի պես երեւուն,
Ո՛վ զանգակներ քաղցրախօս, լոյս մը բերող անցեալինն:

Ու կը սիրեմ ձեզ նորէն հին օրերու հաւատքով,
Երբ դուք այսօր կը կանգնիք շեմքիս վրայ եւ ուժգին
Կը քայլեք դուռս խոնարհ, եւ հոգւոյս մեջ հեշտանով
Կ'երգեք Զատիկը կարմիր, առկայծ կրակն հաւատքին:

Գաֆիք, 1936

Արեւն արդէն մեղմօրէն
Կ'անհետանայ հին գիւղին,
Ու տրտալութիւն մը խաղաղ
Կը պարուրէ ամեն քաղ:

Մինչ տեսիլն մօտաւայ
Բռնաբերիկը կը մըխայ,
Իրիկունն մեջ այս անդրոտ
Խնկաման մ'եւ ան խոշոր:

Հեռուն յոյսեր կը վստին,
Ու յոյսերն ալ գիւղակին.
Լեռնէն կ'իջնէ հօտը ցած
Մտնողներէն արթեցած:

Գիւղի գիշերն է խաղաղ,
Ոչ երգ կայ եւ ոչ ծիծաղ:
Լուսինն ինչո՞ւ չերեցաւ.
Ա՛հ, գիւղին մեջ ցաւ կայ, ցաւ:

Բեքդէմ, 1934

Տերեւներու պէս ծոցոյն դեռ կը ծփափ կեանքին մէջ,
Եւ օրէ օր սարեւուն ձեր կարօտը կը մեծնայ.
Ի՞նչ էիք դուք անցեալին, երբ դեռ հրդեհը անշեշ
Ձեզ չնկեց իր լափող երախին մէջ անխնայ:

Ձեզնե շատերը գուցէ արշալոյս մը չ'աղբուսած
Ինկած հասերուն վրայ դաժան, ուր մահն իրենց կ'արատէր,
Եւ կամ հանդոյրն իրենց մօտ շրթներուն վրայ յզգացած
Ուրիշներ ալ փայլեցին դեպի անյայտ ուղիներ:

Եւ այժմ դուք միայն կաք եւ կը մեռաք մեզ ժառանգ
Այն անառն սպանդին հրաշքով մը վերադարձ.
Դուք էք վաղուան խնայողն, եւ հերոսներ ու իշխանք,
Եւ դուք էք որ հայութեան զեղակերտէք ոսկի տղ:

Ի զո՞ւր ամենիւր դրօշն իրենց դրոշմը անգուռ
Ձեր այտերուն վրայ եւ ձեր հոգիներուն մանկունակ.
Բայց դուք եղաք վերսին կեանքին մէջ յորձանուտ,
Մահուան ընդմիջ ծածաղող, եւ միշտ տանող յաղթանակ:
Տերեւներու պէս ծոցոյն դեռ կը ծփափ կեանքին մէջ...

Սիրտըս կ'այրի այս դիշեր
Ահաւանի մը հընամ,
Մոխր խորն է բըռընկեր
Սիրոյ հրդեհն անասնուն:

Ո՞հ կը մեծնան, կը մեծնան
Սիրոյ բոցերն հոգոյս մէջ,
Ի սեր այն չար սղարկան
Որ ինձ տաւ սերն անշեշ:

Սակայն ինչո՞ւ չեկաւ ան,
Դիշերին մէջ ուր միմակ
Կը բարձրանայ յուշընկան
Կոյսի մը պէս ըսպիսակ:

Ի զո՞ւր ճամբան կը դառնայ
Լոյս ու շուսին մեղրածոր,
Ձեկաւ աղջիկն հոգոյս վրայ
Երգել նուագն հեշտօրօ:

Դարուններ կան ջիւնք ու պայծառ.

ուր երազը շուն կը սիրէ,

Ուր կեանքն ամեն հրճումսն ունի

կ'երթայ քոյիկ երեւն ի վեր.

Ուր ծաղիկներն երազանքով

շուն կ'արթննան կոյս շերտերէ,

Այդ դարունին ես ալ ստոյգ

պատանի մ'եմ ուխտանուէր:

Ձմեռներ կան մոռցումս

ուր ամեն ինչ կը քանակայ,

Ուր ծառերն ըսպիսակ են

հագած միւր թառամբներէ,

Ուր կեանքն արդեն կարծես յուզուած

պատկեր մըն է ինքն իր վրայ,

Այդ ձմեռին ես ալ ծերուկ

մըն եմ գերի գիրկըն մահուան:

Յաֆուս, 1934

Անոր...

Թող որ սիրտս այս գիշեր քեզի ընծայ քերեմ ես,

Անշի մեծ քան ամեն ընծաներն իսկ այս կեանքին.

Ձի չունիմ ես ճոխ զանգներ եւ կնդրուկներ ու քենեզ,

Բայց միայն սիրտս վայրի, իբրեւ ընծայ մը անգին:

Դուն ամեն մեջ կը գտնես ամբողջ աշխարհ մ'ապրուած,

Ի՞նչ յոյսերովը կարմիր, գրկանքներովն անաւոր.

Եւ այն տղան ուխտադիր հովերուն դեմ կուրծքը քաջ

Քեզի նայող եւ քեզի կեանք ապառոյ ամեն օր:

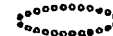
Ի՞նչ պիտի ըլլայ եթ' այսպէս դեռ սպասեմ ես ի գո՛ւր,

Պատկերիդ դեմ խնդրարկու. այնքան պերճ ու շուտացող.

Երբ դուն կարծես քեզի ըլլաս անզուր հայր մը՝ ձեռքը սուր,

Իր գտնիքն դեմ վրիժառու, ամեն սրտին մեջ մըլտող:

Թող որ սիրտս այս գիշեր քեզի ընծայ քերեմ ես...

Իրիկունը մեծերօրեմ կ'իջնե հողոյս մեջ լոխն՝
Ինչպէս աղջիկ մը լուսնոյն գետնին վրայ հեշտագին.
Եւ իրիկունս հողերն անոյշ սեր ու հաշիշ կը բերեն,
Սերն ու հաշիշ՝ ծաղկին շունչէն՝ իմ շրթներուս մեղմօրեմ:

Ու կ'ուզեմ որ վերջապսիս մեջ այս շիկնոս ու սրտում,
Ուր հորիզոնն հազար երանց կը բլրալնկի անդադրում,
Զինքը կամչեմ մեղմ երգերով, հրաւերով մըն ալ վեւ,
Անունն արդեւ եւ չեմ գիտեր, չի անամուն եր ինձ պէս:

Ու երբ ցնդին հորիզոնին շէկ պատկերներն ալ աղուտ,
Եւ ծառերէն իյնայ մեղմիկ սօսալանը հեշտօրօր,
Ու շատերէն ալ քանձումսն, — վերջաբանը ամենուն, —
Երկինքին վրայ պիտի երեւի լուսնային աղջիկ շողջողուն:

Այս Կաղանդի գիշերով շփուած տղայ մ'եմ քախսին,
Ուր ոչ մեկ յոյս եւ ժրպիտ չըկայ ինձի ընծայոյ.
Դուներն ի գուր քախեցի եւ եայուած քով յարագին,
Եւ երբեմն ալ զգայի արջիս վրայ սասիկ դող:

Ու նորեւն հոս խցիկիս մեջ քանձարկուած կ'ապստեմ,
Կաղանդի մեծ գիշերին ուր անձամօք հոգիներ
Դուցե ինձի աչքեցեն, արսանի մ'եմ դադկադեմ,
Եւ սան իրենց նուերէն, յո Նոր Տարին օրհնաբեր:

Քայց ո'չ մեկ յոյս, ո'չ մեկ յոյս լուսանուտէն այս փոքրիկ,
Դիշերն անց է, ու արդեւ դունախ ինձի կը նայի,
Մինչ նուագներ կան հետուն եւ աղջիկներ երգեցիկ,
Միայն իմ տունն է քախուր, իմ արջիս պէս անայի:

Այս Կաղանդի գիշերով եկուր նորեւն դուն ո'վ քոյր,
Ինչպէս Յիսուս մը քարի եւ տուր ինձի անխառն,
Այդ մեղրահոս շեղումիկդ եւ շրթներդ վարդաթոյր
Յոյսի գինին տուր ինձի, ապրումներդ Նոր Տարուան:

Ինչպէս Յիսուս մը քարի տուր շրթներդ կենսաթոյր...

Գանիթ, 1936

Գիշերային զարնան հովն ե որ նորեն
Ծառերուն վրայ խենթ ու գինով կը պարե,
Մինչ շուշանկան ջինջ լոյսերով վերեւեն
Ճիւղերուն վրայ արծաթ օղեր կը կախէ:

Երբ գիշերը քիթոնիկներ շուսնահար
Հանքարներու շուրջ կը մեռնին հեշագին,
Հոս սերեւներ հովին շունչին կ'իյնան վար
Ու շունի լոյսն ըրած պսսսսս կը մեռնին:

Եւ սերեւներ դեռ կը պարեն հեշագին:

Ամեն անգամ երբ զարնան քոչունները ինծի գան
Եւ երգն իրենց կտուցին ողջոյն մը սան գեղեցիկ,
Կարծես հոգւոյս խորերէն կ'զգամ զարթումը զարնան
Հայրենիքիս հեռաւոր, մանկութեանքս երջանիկ:

Ամեն անգամ երբ վազող գետակները խխոջեն
Եւ աւետեն գայուսը եղանակին քագունի,
Հոգւոյս խորէն կը լլսեմ կարծես երգեր մեղմօրէն
Հայրենիքիս գետերուն, ջրիվներուն ամենի:

Ամեն անգամ երբ ծառեր սաղարթներով զարդարուին
Եւ պարտեզին բխումը ծաղիկները գոյնզգոյն
Բերեն զարնան հրապոյր, կը վերյիշեմ անմեկին
Հայրենիքիս հեռաւոր, զարնան վարդերը ծիծղուն:

Ամեն անգամ երբ զարնան հովերն շուն ինձ օրօր,
Ու սրտերէն իրենց խոր երգը բերեն զարունի,
Կարծես կ'զգամ հոսումը հոգւոյս մէջ հեշտօրօր
Հայրենիքիս հովերուն, գեփխոռներուն երթունի:

ՀՈԳԻՍ ՊԱՐՏԷՋ ՄԸՆ Է

Այս առաւօտ պարտեզ մըն է խն հոգիս,

Ու գարունի արեւն անոր մէջ ինկած.

Ծաղիկներ վառ որ կ'արթննան դիւրըզգաց

Հին սերերու պէս կը զգունեն ճորտին զիս:

Ածու մը հոն գուարթօրէն կը նայի

'Դեպ' երկինքներն անպարտաճիռ ու կապոյտ.

Մինչ խո մեջն են ինկեր զինով ծիս, արտոյտ

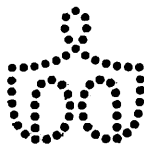
Փայտուտ տուած շայն դաշտերէն սանայի:

Ի՞նչ փոյթ ինծի թէ պարտեզին մէջ չընկայ

Անցնող տարուան փոքրիկ աղբիկն հեշտայի

Ձի կը տեսնեմ վարդերուն մէջ կեանքով շի

Նորաքողոյք սիրոյ ակնարկ մ'աղբիկայ:

Ա Ն Ո Ն Ց . . .

Նուէր՝ Ժ. Վ. Ի աւակերտներուն

ՎԵՐՋԱԼՈՅՍԻՆ

ՈՐՊԷՍ ԾԻՐԻՄ

ԶԵՐ ՀՈԳԻՒՆ

ԿԱՐՕՅՆ ՈՒՆԻՄ:

Այս առաւօտ ձեր դիմքերն են որ ճորտին

Երազային հնայքներով բողբոջուած

Կուզան հոգւոյս պատաստին վրայ մեղմօրէն

Ու կը ժպտին անմեղաքեանք զերթ Աստուած:

Դիմքերը ձեր շուշանայոյր ու աղուոր

Ծաղիկներով շի ածունէն են ինքուր,

Դիմքերը ձեր լոյս բարոյքին են բողբոջ

Ձերթ արեգակն որ կը ճնւնէ օդապար:

Ու կը սիրեն ձեր հոգիներն այդ բարի

Որ հոգիս այնքան մօտէն կը խօսին,

Եւ կը սիրեն երգերն ալ ձեր որ արի

Հոգիս մէջ կ'արձագանգէր ցնծային:

Ու ես կ'անցնիմ, ինչպէս ահա այն օրէն

Թիթեռնիկի տարումներով քրփոռն.

Ձեր հոգիս ասեղալուծներէն վեհօրէն

Կը բարձրանան դեպի բարին զերազոյն:

Բեքդէնի, 1934

Աշնան սրտում իրիկում,

Կուշան հովերը շարիան.

— Ես նստած եմ երագուն,

Ու կը դիտեմ շուրճիկան:

Ու շուարումիս մեջ միևնալ

Կ'իշխան հիւանդ շուն երգեր.

Աշունին մեջ ծառին սակ

Կուշայ սիրտ մը կարեւոր:

Ո՛վ շուն գիշեր ընդունե

Խորհուրդներս այս տխուր.

Եւ դուն շուսին արծաթե

Լոյս տուր հոգւոյս վշտանար:

Եւ շունին սակ կը ծընին

Տրտում երգերն իմ արտին:

Քսան զարուհներ բոլորեցի եւ երկար,

Քայց ոչ երբեք եւ զգացի անոնց գեղ,

Ու ամենն ալ գերք աշուն մը դարկանար

Տուին քախիծ եւ ստուպսնի ամեն հեղ:

Ո՛հ, զարնան մեջ եւ չեսայ ոչ մեկ վարդ

Որ ժպիտ մը գունե ինծի պարզեւեր,

Եւ ոչ մեկ քույր առօրին մեջ ծաղկազարդ

Որ յոյս մը լոկ ինձ ներշնչեք գերիվեր:

Ածունեւուն մեջ շուշաններն իսկ խոնարհ

Չըսին ինծի սիրոյ խօսք մը մեղմագին,

Եւ յամսիկներ ու մեխակներ սիրահար

Լոկ ծիծաղ մը, փնծիծաղ մը ինձ տուին:

Ու կոյսերը որ բացուեցան զարնան մեջ

Նայուածք մը իսկ չնեւեցին իմ վրայ,

Գուցե ըսին քե «չունի կայք մը անշեք

Որ բըռնիկ մեր արեւը քիչեղեայ»:

24389-59

Ո՛հ, զարուհի երկնականսն անսրս,
Եւ գիշերուան պայծառ սասդեր ու շուսին
Պան մը կարծես ըսին «դեմքն ե շատ գուռաս,
Դուցի մեռնի յոռքեան մեջ գիշերին»:

Միայն հովե՛ր, զարնան հովե՛ր յուսաբեր,
Տռիկ համբոյր, զով համբոյր մը կենսասռ,
Եւ իրտեմն մահասարսնոն երազներ
Դագին այսպէս իմ հոգիս շատ հեռու:

Իսթաթիլիա, 1934

Մ. ԶԱՐԻՖԵԱՆԻՃԻ

Ինչպէս մերի ու վիրաւոր իրտեմն ծառեր աշունի...
Հոգիս այսօր հիւանդ ե, մահամերձի մը նըման.
Հովերն արդէն կը ծեծեն իր դոնակը գողունի,
Եւ կը բերեն իրտեմն մահամերձի գանգերն իրիկուն:

Մինչ կոնքները հասնակ կայնած իմ դեմը մըռայ
Կասարն իրենց կ'օրօրեն, մահերգերով երգ մը հին,
Կ'անցնին վերէն յամենայն բոցուններու խռններն ալ,
Կանչ մը ցաւոս ձգելով մեջ սգաւոր պարտեգին:

Ու կը խորհիմք քե արդեօք ո՞վ պիտի գայ մեղերէն,
Վերջապահ մեջ կարմիր բերել բոյրը խռնիկներուն,
Դուցի սիրտ մը անծանօթ, որուն համար ես կորեմ
Բանաւ դոնակը հոգւոյս վերջապահ այս պահուն:

Ադեֆանդիա, 1935

Արեւն արդեւ անհետացաւ հորիզոնին ծոցը հիւր,
Կ'իջնէ երազ մը մեղմօրէն խորհուրդին մէջ իրիկուան
Ստուերները դանդաղօրէն կը պսսսսէին շուն անծիր,
Խաղաղութիւն մը ամեն կողմ կը տարածուի անասանման:

Իրիկուան մէջ կը կըտկըտան գորտեր մօտը գետակին,
Եւ կը շուռի անոյշ ձայնը վազող ջուրին զըզըլան,
Մինչ հողերը զով կը փըշեն ծառերուն մէջ ցնծագին,
Ու ամենն ալ կը բացատրեն սուրբ խորհուրդն իրիկուան:

Ո՛վ փայտներ, դուք շփոխներ երկրային,
Ու շոյսերով, փոշիներով հրդեհնում՝
Հսկայ բաններ, որ այս գիշեր մոլեգին
Կը բարձրանաք դեպի երկինք ու Աստուած:

Ձեր ծիծաղը հրեշային է կարծես,
Ու երգերն ալ բազումն են շունչ մը ունին,
Բայց ինչո՞ւ են ձեր ճակատներն այնքան վեհ
Երբ անցեալը ձեր մէջ կուշայ դառնագին:

Ի զո՛ւր ձեր մէջ ես կը փնտնեմ անցեղոյն
Կեանքը գեղջուկ իր սնակովը խոնարհ.
Ի զո՛ւր նաեւ բարի հոգին մարդերուն,
Որոնց սիրեն եր ինքնին սիրոյ մեկ աշխարհ:

Ամենն այժմ անհետացած են խաղաղ,
Եւ ոչ մեկ շունչ, եւ ոչ խիշ շուք անոնց,
Ամենուն տեղ հիմա կանգնած են իսպառ
Հսկայ բանները եւ մարդերը ասունց:

Ու ես կ'ուզեմ փայտէն հեռու այս գիշեր
Ապրիլ նորէն անցեալն անոյշ ու յուշեր:

Գանձիւր, 1935

Օր. Ծ...ից

Վերջապոյս է. ինչո՞ւ ևնորեն հովիւն դեմ
Այսպէս երկար ու սենդոս ֆեզ կ'սպասեմ.
Ինչո՞ւ ըսէ, դեռ սպասեմ պիտի՝ այսպէս
Արեւին դեմ ու գերբ արեւ հասնիմ ես:

Վերջապոյս է. ունիին սակ դեռ կ'սպասեմ.
Ակնարկս հեռուն երագներով սկզբանեմ,
Այն համբային, ուրիշ տեսն մը եկար,
Այնպէս զողորմիկ, այդ փայլերովդ խակ սկար:

Ըսէ՛ ինծի դեռ սպասեմ պիտի՝ այսպէս
Արեւին դեմ, ու գերբ արեւ հասնիմ ես:

Փանիրէ, 1936

Կէս օր է. ու ես հետեւ
Ծառերու զով շռփին սակ
Կը հաշեմ. կտոր մը հայ,
Սեւ խաղող պսակիւն հերեմակ:

Գլխու վրայ գոշարագին
Ճպռուններ կ'երգեն անհոգ,
Կեսօրուայ սասիկ սափին՝
Չ'երեւիր կարծես ոչ ոք:

Մարգերէն կը բարձրանայ
Շունը մը գաղթ, ու շունչիս հետ
Կ'ըլլայ մեկ. կարծես կ'եռայ
Հողոյս մեջ՝ սեր մը յաւեւ:

Կ'ըլլայ երգ մը ցեծագին՝
Առնելով բոցի թւեր,
Ու կ'երթայ ջիւնը գետակին
Չովուրեւան մեջ գերիւլեր:

Մինչ գլխու վրայ դեռ կ'երգեն
Ճպռուններ գոշարթերէն:

Փամայիլիա, 1934

Գեճափին վրայ ոռիկները փոփ փոփ
Դեռ կ'սպասեն արշալոյսի շողերուն...
Մինչ գլուխին երկարելով հագսնիփով
Վազող ջուրին՝ համբոյր կուսան զողողուն:

Երկարօրեւ անոնի ալիքիս կը մնան
Ձիւն թափակէն սիրոյ նեղօրէն ընկելով,
Բայց ճանաչեալէն արշալոյսին ոսկեման
Կ'արթնցնեն բոքք սերերէն ալի գիւնով:

Ծառեր, ծառեր, ու մայրամուտը նորէն
Պարեգին մեջ ու հոգիս հանգումսկ.
Հիմա հոգեւած օրն է լուռ ու ծառերէն
Մեղեղիներ դեռ կը լսուին՝ ցուրտ նուագ:

Ու սուտերէն պարեգին մեջ դեռ կ'իջնեն,
Ու հոգիս խորշերուն մեջ համարձակ.
Այս վայրկեանին տրտնաբիւնն է որ նորէն
Ինձ կը բերէ երազանքը ներդաշնակ:

Պարեգն այժմ է ցուրտ խորան ուր ամեն
Ծառերն ելած կ'աղօթեն մեղի՛ տաքսով,
Մինչ ուրիշներ գլուխ իրենց կ'օրօրեն,
Բարխաններն են զիշերներուն փաղցրաճախ:

Ու լուսնակաւ վերէն կ'իջնէ մեղմօրէն
Ծառերուն վրայ ու հոգիս մեջ փարքաւ.
Պարեգին մեջ ծառերն ամեն կ'աղօթեն,
Ուր ծնկալոյս էս իմ հոգիս կը բանաւ:

Ածունեանն մեջ մեղմօրէն կը նիրհեն
Ծաղիկները կեանքի հեշիւ երագով,
Առեւն արդէն տոյրած է մեղկօրէն
Գլուխն իրենց՝ ու կը կըքին անխորով:

Պարսիգպանը ցնցուղով մը թիթեղեայ
Կուգայ անոնց առոյգ շունչը սալ պարգեւ,
Մինչ իրենց վրայ անփութօրէն կը տնայ
Ջուրն անծայր՝ զերթ անձրեւը քերէ:

Ու իրիկուան մարդ արեւն երբ նորէն
Անհետանայ հորիզոնին գոգը հիւ,
Անոնք կրկին պիտի արթնան մեղմօրէն,
Ու պիտի պատկեն իրենց երագն արբըշիւ:

Այս առաւօտ ես հիւանդ
Տըղայ մըն եմ կենսաքաղձ,
Ու հոգւոյս մեջ ոչ մէկ խանդ
Այլ կայ միայն վիշտ ու մտաձ:

Առեւն արդէն կ'ուշանայ,
Հորիզոնն է միգապոս.
Արդեօք պիտի արժիս վրայ
Ծաղի՞ արեւն կենսառաս:

... Ա՛հ, կը ծագի, կը ծագի
Բարի արեւը ձմրան
Ու ճաճանցներն իր ոսկի
Հոգիիս մեջ կը տնայ:

Այս առաւօտ սրտսիւ վրայ
Կը ծաղկի յոյսն արեւին.
Այս ի՛նչ հեշիւն կրակ կայ
Հոգիիս մեջ ցնծագին:

Մենաքեան մեջ մեղմօրեմ պիտ' օրօրուին դեռ երկար,
Մայրիները մեկ-երկու երազանքի մեջ ինկած,
Ու գրուիսին կախ աշուպիս պիտի երգեն սրտաբար
Հիմ օրերու երազով ու կարօտով արթնցած:

Մինչ տեղերը իրենց դեղնած, փխրուն, մահաւերձ,
Կ'իջնան հաս-հաս գերք թիթեռ ու գետնիկը կը պատեն,
Ու վերջացող իրիկուան ստուերները շուտահերձ
Իրենց դազող պիտ' ըլլան մեղմեղմիկ, սրտօրեմ:

Քանթարա, 1934

Կես գիշեր է ու կալերուն մեջ խաղաղ
Կը բնական շինականներ պարտաւուն,
Ու շուրջնական երեսն ունի շուռ ծիծաղ,
Իսկ աջերուն մեջ ժլպիս մը սասղերուն:

Ու ցորենի ոսկի քեզերը քրցացած
Կը տարածուին կալերուն շուրջ անասնոսան,
Մինչ գանձներն յաղթանարմին չեն ննջած
Եւ կը հսկեն շուրթեան մեջ գիշերուն:

Ու քիչ մըն ալ անոնք աղբիւրի կը նիւնեն
Հեշտածորան երազներու մեջ գիւնով,
Բայց աջորի հզօր ձայն մը կալերէն՝
«Աշխատանքի ժամն է» կ'ըսէ աշխուժով:

Լուռ գիշերը կը փոքորկի ժամե ժամ,
Եւ կալերու գուարք երգը կը հնչէ,
Մինչ դաշերու ստիւքները փարքաւ
Կը հարքուին, շունն ալ անդին կը հայէ:

Եւ այդ պահուն շուններու կոյս կատարին
Հեշտագրգիւ կ'իյնայ հաւքոյրը ոսկի,
Ու հաւքոյրէն բիւր ճանապարհներ կը ծընին
Ոգեկոչող ճոր յոյներու, ճոր կեանքի:

Ծննդային վանքին

Հեռուն, հեռուն, բյուրին վրայ միս միևսկ,

Առաջոճան որկենանանց յոյսին սակ,

Նորեն ինքն ե ուր վեհորեն կը կանգնի,

Հսկայ անրոցն Հայ հաւաստին երբեմնի:

Ի գո՛ւր տարերքն եւ մարդկութիւնն ալ վայրի:

Կարողացան քանդել անրոցն այդ բարի,

Ան կը մեայ հին օրերէն մեզ ընծայ,

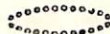
Լուսաւորչի հին հաւաստն ե գերակայ:

Ս. Հանքարձան, անցեալովն իր փառաւոր

Դեռ կը քայլէ փոքորիկէն օրե օր,

Ու ղոյանցներն իր երբեմնի հիւրընկալ,

Պիտի նորեն մեզի կանչեն հոգեզմալ:

(ԳՐԶԱԽԱՂ.)

Վերջապահին

Երգ մը շրթին,

Անցաւ յուշիկ

Որպէս պարիկ:

Այսերն անոր

Էին աղուոր,

Ինչպէս բոլոր

Մէջ մեկ խնձոր:

Ու շրթներուն

Դեղ ու սիրուն,

Պիտի երագուն

Թառեւ մեղուն:

Ո՛հ, այդ ի՞նչ եր,

Երա՞զ քե սեր,

Վերջապահին

Երգ մը շրթին:

Գահիրէ, 1935

ԿԵԱՆՔԻ ԻՆՉՈ՞ՒՆ

Վերջապոյս է: Ինչո՞ւ համար
Կեանքը այսչափ կարճ էր տեւե
Այն մեծ գունդին, որ բոցավառ
Աշխարհին լոյս էր արգելեւ:

Կեանքը այսչափ ինչո՞ւ համար
Կարճ էր տեւե այն մեծ մարդուն,
Որուն շնորհիւ ամբողջ աշխարհ
Կ'ըջայ այնքան ճոր ու սիրուն:

Ինչո՞ւ համար: Ինչո՞ւ համար
Այս ինչո՞ւները անհամար:

46950

ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ ՀԱՍՑԷՆ. —

Tavit Shahlamian

40, SHARIA SHOUBRA' 40

CAIRO (Egypt)

PRINTED IN EGYPT

Imprimerie HAGOP PAPAZIAN
Ibrahim Pasha, 6, Haret Faid — CAIRO